

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ 21. YÜZYIL BECERİLERİNİN BİR YORDAYICISI OLARAK YARATICI DÜŞÜNME EĞİLİMLERİ

CREATIVE THINKING DISPOSITIONS OF PRESCHOOL TEACHER CANDIDATES AS A PREDICTOR OF 21ST CENTURY SKILLS

İstek BULUT

MEB, Hamidiye Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Erzurum/Türkiye, istekbulut@hotmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın genel amacı, okul öncesi öğretmen adaylarının yaratıcı düşünme eğilimlerinin yirmi birinci yüzyıl becerilerinin bir yordayıcısı olarak incelenmesidir. Bu araştırma, geleceklerini 21. yy becerileri doğrultusunda planlamaya çalışan okul öncesi öğretmen adayları ile müfredatlarını şekillendirme konusunda öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumlarına yardımcı olacağı ve aktif olarak görev yapan öğretmenlerin öz-yönetim arayışlarına katkı sağlayacağı düşünüldüğünden bu araştırma önemlidir. bu beceriler ve yaratıcı düşünme eğilimleri kapsamında kendilerini sorgulayarak yenilenirler. Bu araştırma, ilişkisel tarama modelinde betimsel bir araştırmadır. Sonuç olarak çocukluğunda okul öncesi eğitim alan öğretmen adaylarının 21. yy becerilerinin ve yaratıcı düşünme eğilimlerinin okul öncesi eğitim almayanlara göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Okul öncesi eğitim, 21. yy becerileri, Yaratıcı düşünme eğilimleri.

ABSTRACT

The general purpose of this study is to examine preschool teacher candidates' creative thinking tendencies as a predictor of twenty-first-century skills. This research is important as it is thought to help preschool teacher candidates who are trying to plan their future in line with 21st-century skills and higher education institutions that train teachers in shaping their curriculum and to enable teachers who are currently working actively to seek self-renewal by questioning themselves within the scope of these skills and creative thinking tendencies. This study is descriptive in the type of correlational survey model. It has been concluded that 21st century skills and creative thinking tendencies of teacher candidates who received pre-school education in their childhood are higher than those who do not receive pre-school education.

Keywords: Preschool education, 21st century skills, Creative thinking tendencies.

GİRİŞ

Bilgi çağı veya teknoloji çağı olarak adlandırılan 21. yüzyılda, bilim ve teknolojide yaşanan çok hızlı değişim ve dönüşümler, insanoğlunu bu süreçte çevresinde olup bitenleri anlamaya, ortaya çıkan yeni durumlar karşısında karşılaştıkları problemlerini çözmek için alternatif çözümler ve fikirler üretmeye teşvik etmiştir. İnsanlık bu yüzyılda alışlagelmiş kalıplarını yıkmış, farklı fikir ve düşüncelere açık olmuş, kendisine dayatılmaya çalışılan düşünceler karşısında yeni bir düşünce yapısı ortaya çıkartarak zekâsının ve hayal gücünün kapasitesini genişletmiştir. Aynı zamanda insanoğlu geçmişte öğrendikleri yaşantılardan yola çıkarak günümüzdeki yaşantılarına yepyeni bir yüz ve düşünce zenginliği kazandırmayı başarmıştır. Tek yönlü düşünen insan yerini çok yönlü düşünebilen “yaratıcı insana” bırakmaktadır (Osho, 2005; Üstündağ, 2009).

Bilgi ve teknolojideki hızlı gelişim ve değişimler bireyleri sürekli yeni bilgiye ulaşma ve yenilenen teknolojiyi kullanma çabası içine itmiştir. 21.yüzyıl becerileri; bilginin harmanlanması, uzmanlığı, günlük hayatta ve iş yaşamında başarılı olmak için gereken becerilerden oluşmaktadır (Ledward ve Hirata, 2011). 21.yüzyıl becerilerine ilişkin farklı girişimler, çalışma gruplar ve çerçeveler bulunmaktadır. Bu beceriler; öğrenme ve yenilik becerileri, bilgi, medya ve teknoloji becerileri, yaşam ve meslek becerileri farklı kaynaklarca da en çok bilinen 21. yüzyıl becerileri kapsamında ele alınmıştır (The Partnership for 21st Century Learning, 2015; Dede, 2010; Griffin, McGaw & Care, 2012; Pellegrino & Hilton, 2012; Fadel, Biallik ve Trilling, 2015). Öğrenme ve yenilik becerileri ana başlığı altında yer alan alt beceriler; yaratıcı düşünme, eleştirel düşünme, problem çözme, iletişim ve işbirliği becerilerinden oluşmaktadır (P21, 2015; Ahonen & Kinnunen, 2015; Voogt & Roblin, 2012; Griffin vd., 2012; Binkley vd., 2012; Lee, 2010; Trilling & Fadel 2009, American Library Association, 2000). 21.yüz yılı şekillendirecek olan geleceğin mimarları olan öğretmenlerdir. Yükseköğretim kurumları, özelinde de öğretmen yetiştiren eğitim fakültelerinin amacı öğretmen adaylarına bu özellikleri kazandırmaktadır. 21. yüzyıl becerileri olarak belirtilen bu yeterliliklerin edinilmesi bireylerin hayat boyu öğrenme yeterliliklerinin devamlılığı ve dolayısıyla başarılı bir mesleki gelişim için oldukça önemlidir (Boe, 2013, Washer, 2007). Geleceğin mimarı olacak öğretmen adaylarının belirtilen bu değerlere ve özellikle sahip bireyler olması oldukça önemlidir (Zhao, 2009). Araştırmanın genel amacı okul öncesi öğretmen adaylarının yirmi birinci yüzyıl becerilerinin bir yordayıcısı olarak yaratıcı düşünme eğilimlerinin incelenmesidir. Bu genel amaç doğrultusunda şu sorulara yanıt aranmıştır.

- 1) Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmen adaylarının kişisel bilgilerine ait tanıtıcı özellikler nelerdir?
- 2) Öğretmen adaylarının “21. yüzyıl becerileri ölçeği” ve “yaratıcılık ölçeği” puanlarına ilişkin aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri nelerdir?
- 3) “21.yüzyıl becerileri ölçeği puanları” ile “yaratıcılık ölçeği” puanları arasındaki ilişki ile ilgili korelasyon değerleri nelerdir?

- 4) Okul öncesi öğretmen adaylarının yaratıcılık becerilerinin 21.yüzyıl becerilerini yordamasına ilişkin Lineer Regresyon Analizi sonuçları nelerdir?
- 5) Okul öncesi öğretmen adaylarının tanıtıcı özelliklerine göre “21. Yüzyıl Becerileri Ölçeği” ve “Yaratıcılık Ölçeği” puanları açısından farklar var mıdır?

İlgili literatür incelendiğinde 21. yüzyıl becerilerinin çeşitli değişkenler altındaki etkilerini inceleyen çalışmalar olduğu görülmektedir (Varki, 2020; Kaya, 2020; Erdoğan, 2020; Sarıtaş, 2019). Yurt dışında yapılmış çalışmaların da yurt içinde yapılmış çalışmalara benzer şekilde daha çok üniversite öğrencileri (Katz, 2005; Wright & Lee, 2014) ortaokul düzeyi (Chalkiadaki, 2018; Laughlin, 2014), öğretmen ve öğrenci görüşlerine odaklanmış çalışmalardır. Yapılan bu araştırmanın okul öncesi öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerilerinin yordayıcısı olarak yaratıcı düşünme eğilimlerini incelemeye çalışan literatür de başka bir çalışma olmaması ve nicel bir çalışma olması dolayısıyla alana sunacağı katkı açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Ayrıca, 21.yüzyıl becerileri doğrultusunda geleceklerini planlamaya çalışan okul öncesi öğretmen adaylarına ve öğretmen yetiştiren yüksek öğretim kurumlarının öğretim programlarını şekillendirmesine yardımcı olmasına, şu anda aktif olarak görev yapan öğretmenlerin bu beceriler ve yaratıcı düşünme eğilimleri kapsamında kendilerini sorgulayarak, kendilerini yenileme arayışı içine girmelerine olanak sağlayacağı düşüncesiyle önemli görülmektedir.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma ilişkisel tarama modeli türünde betimsel bir çalışmadır.

Evren ve örneklem

Araştırmanın evrenini 2020-2021 eğitim-öğretim yılında Türkiye'nin çeşitli üniversitelerinde okul öncesi öğretmenliği bölümünde öğrenim gören çalışmaya gönüllü olarak destek vermek isteyen öğretmen adayları oluşturmaktadır. Bu çalışmada ölçüt örneklem yöntemi kullanılmıştır. Ölçüt olarak araştırmacının kendisi tarafından 21. yüzyıl becerilerinin bir yordayıcısı olarak yaratıcı düşünme eğilimleri üzerindeki etkilerini okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması gibi dersler aracılığıyla pratikte uygulama şansı bulan 3. ve 4. sınıfa devam okul öncesi öğretmen adayları oluşturmuş ve örneklem grubuna dâhil edilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmanın verileri ““Kişisel Bilgiler Formu”, “21. yüzyıl Becerileri Ölçeği” ve “Marmara Yaratıcı Düşünme Eğilimleri Ölçeği” ile toplanmıştır.

Kişisel Bilgi Formu: Kişisel bilgi formu araştırmacı tarafından düzenlenmiş olup, okul öncesi öğretmen adaylarının cinsiyeti, üniversiteye başlamadan önce yaşadığı yerleşim birimi, çocukluğunda okul öncesi eğitim alıp almadığı, mezun olduğu ortaöğretim programı, anne ve babalarının eğitim durumu, ailenin aylık toplam geliri, boş zamanlarında hangi etkinlikleri yaptığı, üniversitedeki not ortalamalarıyla ilgili bilgilerini toplamaya yönelik kapalı uçlu sorulardan oluşmaktadır.

21. Yüzyıl Becerileri Ölçeği: “21. Yüzyıl Becerileri Ölçeği” Çevik ve Şentürk (2019) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek 41 maddeden ve 5 boyuttan oluşmaktadır.

Marmara Yaratıcı Düşünme Eğilimleri Ölçeği: “Marmara Yaratıcı Düşünme Eğilimleri Ölçeği” ise Özgenel ve Çetin (2017) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek 25 maddeden ve 6 alt boyuttan oluşmaktadır.

Verilerin Analizi

Verilerin normal dağılıma uygunluğunu anlamak amacıyla yapılan analizler sonucu, “21. Yüzyıl Becerileri Ölçeği” ve Yaratıcılık Ölçeği puanlarına ilişkin Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk değerleri $p < 0.05$ önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Araştırmada kullanılan ölçeklerden elde edilen normallik dağılımına ilişkin testlere ait sonuçlar tablo 1 görülmektedir.

Tablo 1. 21. Yüzyıl Becerileri Ölçeği ve Yaratıcılık Ölçeği Skewness ve Kurtosis analizleri

	Kolmogorov-Smirnov			Shapiro-Wilk		
	Test	s.d	p	Test	s.d	p
Öz disiplin Boyutu	,154	636	,000	,945	636	,000
Yenilik Arama Boyutu	,153	636	,000	,900	636	,000
Cesaret Boyutu	,133	636	,000	,947	636	,000
Merak Boyutu	,197	636	,000	,802	636	,000
Şüphe Etme Boyutu	,249	636	,000	,811	636	,000
Esneklik Boyutu	,236	636	,000	,815	636	,000
Yaratıcı Düşünme Eğilimleri Ölçeği	,173	636	,000	,859	636	,000
Bilgi ve Teknoloji Okuryazarlığı Becerileri Boyutu	,078	636	,000	,946	636	,000
Eleştirel Düşünme ve Problem Çözme Becerileri Boyutu	,201	636	,000	,812	636	,000
Girişimcilik ve İnovasyon Becerileri Boyutu	,068	636	,000	,975	636	,000
Sosyal Sorumluluk ve Liderlik Becerileri Boyutu	,128	636	,000	,951	636	,000
Kariyer Bilinci Boyutu	,241	636	,000	,747	636	,000
21. Yüzyıl Becerileri Ölçeği	,061	636	,000	,979	636	,000

Daha sonra araştırma sürecinden elde edilen verilerin analizinde okul öncesi öğretmen adaylarının tanıtıcı özelliklerine ilişkin bulguları açıklamak için frekans (n) ve yüzde (%) değerlerine, 21.yüzyıl

becerileri ve yaratıcı düşünme eğilimleri ölçeğinden aldıkları puanlara ilişkin aritmetik ortalama (X) ve standart sapma (S) değerlerine yer ver verilmiştir.

BULGULAR

Okul öncesi öğretmen adaylarının tanıtıcı özellikleri ile ilgili bilgiler Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Okul öncesi öğretmen adaylarının tanıtıcı özellikleri ile ilgili bulgular

	n	%
Cinsiyet		
Kadın	540	84,9
Erkek	96	15,1
Üniversiteye başlamadan önce yaşadığı yerleşim birimi		
Büyük şehir	180	28,3
Şehir	139	21,9
İlçe	192	30,2
Köy	125	19,7
Çocukluğunda okul öncesi eğitim alma		
Evet	183	28,8
Hayır	453	71,2
Mezun olunan lise		
Anadolu lisesi	416	65,4
Düz lise	57	9,0
Meslek	87	13,7
Fen lisesi	6	,9
Anadolu öğretmen lisesi	7	1,1
Çok programlı lise	26	4,1
Açık öğretim lisesi	9	1,4
Sosyal Bilimler lisesi	7	1,1
Anadolu İmam Hatip lisesi	20	3,1
Spor lisesi	1	,2
Anne eğitimi		
Okuryazar değil	124	19,5
Okuryazar	32	5,0
İlkokul	327	51,4
Ortaokul	94	14,8
Lise	53	8,3
Üniversite/Yüksekokul	6	,9
Baba eğitimi		
Okuryazar değil	34	5,3
Okuryazar	31	4,9
İlkokul	269	42,3
Ortaokul	122	19,2
Lise	114	17,9
Üniversite/Yüksekokul	66	10,4
Ailenin aylık geliri		
2000 TL'den az	188	29,6
2000-3000 TL	262	41,2
3000-5000 TL	128	20,1
5000-7500 TL	42	6,6
7500'den fazla	16	2,5
Boş zamanlarında kitap okuma sıklığı		
Her zaman	182	28,6
Genellikle	291	45,8
Ara sıra	159	25,0
Hiç	4	,6
Boş zamanlarında gazete okuma sıklığı		
Her zaman	7	1,1
Genellikle	45	7,1
Ara sıra	302	47,5
Hiç	282	44,3
Boş zamanlarında bulmaca çözmeye sıklığı		
Her zaman	12	1,9
Genellikle	72	11,3
Ara sıra	351	55,2
Hiç	201	31,6
Boş zamanlarında kültürel etkinliklere katılma sıklığı		
Her zaman	31	4,9
Genellikle	132	20,8
Ara sıra	351	55,2
Hiç	122	19,2
Boş zamanlarında spor yapma sıklığı		
Her zaman	77	12,1

Genellikle	153	24,1
Ara sıra	323	50,8
Hiç	83	13,1
Boş zamanlarında müzik dinleme sıklığı		
Her zaman	364	57,2
Genellikle	213	33,5
Ara sıra	55	8,6
Hiç	4	,6
Boş zamanlarında seyahat etme sıklığı		
Her zaman	38	6,0
Genellikle	139	21,9
Ara sıra	378	59,4
Hiç	81	12,7
Üniversitedeki not ortalaması		
4.00	16	2,5
4.00-3.50	145	22,8
3.50-3.00	275	43,2
3.00-2.50	183	28,8
2.50 ve altı	17	2,7

Tablo 2 incelendiğinde araştırmaya katılan okul öncesi öğretmen adaylarının % 84.9'unun kadın, % 15.1'inin erkek olduğu belirlenmiştir. Ayrıca araştırmaya katılan okul öncesi öğretmen adaylarının üniversiteye başlamadan önce % 30.2'sinin ilçede yaşadığı %28. 3'ünün üniversiteye başlamadan önce büyükşehirde yaşadığı, % 21.9'unun üniversiteye başlamadan önce şehirde yaşadığı, ve % 19.7'sinin üniversiteye başlamadan önce köyde yaşadığı tespit edilmiştir. Bununla birlikte araştırmaya katılan okul öncesi öğretmen adaylarının % 71.2'sinin çocukluğunda okul öncesi eğitim almadığı % 28.8'inin ise çocukluğunda okul öncesi eğitim aldığı belirlenmiştir. Ayrıca bu öğretmen adaylarının % 65,4'ünün Anadolu lisesi mezunu, % 13,7'sinin meslek lisesi mezunu, % 9'unun düz lise mezunu, % 4.1'inin çok programlı lise mezunu, % 3.1'inin Anadolu imam hatip lisesi mezunu, % 1.1'inin Anadolu öğretmen lisesi mezunu, % 1.1'inin açık öğretim lisesi mezunu, % 1.1'inin sosyal bilimler lisesi mezunu, % 0.9'unun fen lisesi mezunu ve % 0.2'sinin spor lisesi mezunu olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca araştırmaya katılan okul öncesi öğretmen adaylarının % 51,4'ünün annesi ilkökul mezunu, % 19,5'inin annesinin okuryazar olmadığı, % 14,8'inin annesi ortaokul mezunu, % 8,3'ünün annesi lise mezunu, % 5'inin annesinin okuryazar olduğu ve % 0,9'unun annesinin üniversite mezunu olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte araştırmaya katılan okul öncesi öğretmen adaylarının % 42,3'ünün babası ilkökul mezunu, % 19,2'sinin babası ortaokul mezunu, % 17,9'unun babası lise mezunu, % 10,4'ünün babası üniversite mezunu, % 5.3'ünün babası okuryazar değil ve % 4.9'unun babasının okuryazar olduğu belirlenmiştir. Öte yandan araştırmaya katılan okul öncesi öğretmen adaylarının % 41.2'sinin ailesinin aylık geliri 2000-3000 TL, % 29.6'sının ailesinin aylık geliri 2000 TL'den az, % 20.1'inin ailesinin aylık geliri 3000-5000 TL, % 6.6'sının ailesinin aylık geliri 5000-7500 TL ve % 2.5'unun ailesinin aylık gelirinin 7500'den fazla olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte araştırmaya katılan okul öncesi öğretmen adaylarının boş zamanlarında genellikle kitap okuyanların oranı % 45.8, boş zamanlarında her zaman kitap okuyanların oranı % 28.6, boş zamanlarında ara sıra kitap okuyanların oranı % 25 ve boş zamanlarında kitap okumayanların oranının % 0.6 olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca öğretmen adaylarının boş zamanlarında ara sıra gazete okuyanların oranı % 47.5, boş zamanlarında gazete

okumayanların oranı % 44.3, boş zamanlarında genellikle gazete okuyanların oranı % 7.1 ve boş zamanlarında her zaman gazete okuyanların oranının ise % 1.1 olduğu tespit edilmiştir. Öte yandan araştırmaya katılan okul öncesi öğretmen adaylarının boş zamanlarında ara sıra bulmaca çözenlerin oranı % 55.2, boş zamanlarında bulmaca çözmeyenlerin oranı % 31.6, boş zamanlarında genellikle bulmaca çözenlerin oranı % 11.3 ve boş zamanlarında her zaman bulmaca çözenlerin oranının % 1.9 olduğu belirlenmiştir. Diğer bir araştırma sonucuna göre araştırmaya katılan okul öncesi öğretmen adaylarının boş zamanlarında ara sıra kültürel etkinliklere katılanların oranı % 55.2, boş zamanlarında genellikle kültürel etkinliklere katılanların oranı % 20.8, boş zamanlarında kültürel etkinliklere katılmayanların oranı % 19.2 ve boş zamanlarında her zaman kültürel etkinliklere katılanların oranının ise % 4.9 olduğu tespit edilmiştir. Bir başka araştırma sonucuna göre okul öncesi öğretmen adaylarının boş zamanlarında ara sıra spor yapanların oranı % 50.8, boş zamanlarında genellikle spor yapanların oranı % 24.1, boş zamanlarında spor yapmayanların oranı % 13.1 ve boş zamanlarında her zaman spor yapanların oranının ise % 12.1 olduğu tespit edilmiştir. Bir başka araştırma sonucuna göre araştırmaya katılan okul öncesi öğretmen adaylarının boş zamanlarında her zaman müzik dinleyenlerin oranı % 57.2, boş zamanlarında genellikle müzik dinleyenlerin oranı % 33.5, boş zamanlarında ara sıra müzik dinleyenlerin oranı % 8.6 ve boş zamanlarında müzik dinlemeyenlerin oranının ise % 0.6 olduğu belirlenmiştir. Diğer bir araştırma sonucuna göre araştırmaya katılan okul öncesi öğretmen adaylarının boş zamanlarında ara sıra seyahat edenlerin oranı % 59.4, boş zamanlarında genellikle seyahat edenlerin oranı % 21.9, boş zamanlarında seyahat etmeyenlerin oranı % 12.7 ve boş zamanlarında her zaman seyahat edenlerin oranı % 6 olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca araştırmaya katılan okul öncesi öğretmen adaylarının % 43.2'sinin üniversitedeki not ortalaması 3.50-3.00, % 28.8'inin üniversitedeki not ortalaması 3.00-2.50, % 22.8'inin üniversitedeki not ortalaması 4.00-3.50, % 2.7'sinin üniversitedeki not ortalaması 2.50 ve altı ve % 2.5'inin üniversitedeki not ortalamasının ise 4.00 olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Öğretmen Adaylarının “21. Yüzyıl Becerileri Ölçeği” ve “Yaratıcı Düşünme Eğilimleri Ölçeği” puanlarına ilişkin aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri

	N	Minimum	Maximum	Aritmetik ortalama	S.s.
Öz disiplin Boyutu	636	5	25	18,49	3,93
Yenilik Arama Boyutu	636	8	40	31,19	6,55
Cesaret Boyutu	636	4	20	14,30	3,40
Merak Boyutu	636	3	15	12,35	2,69
Şüphe Etme Boyutu	636	2	10	8,18	1,87
Esneklik Boyutu	636	3	15	12,31	2,68
Yaratıcı Düşünme Eğilimleri Ölçeği	636	25	125	96,82	18,88
Bilgi ve Teknoloji Okuryazarlığı Becerileri Boyutu	636	22	75	64,12	7,09
Eleştirel Düşünme ve Problem Çözme Becerileri Boyutu	636	6	30	24,73	4,97
Girişimcilik ve İnovasyon Becerileri Boyutu	636	17	50	38,60	6,70
Sosyal Sorumluluk ve Liderlik Becerileri Boyutu	636	6	20	15,70	2,51
Kariyer Bilinci Boyutu	636	14	30	28,07	2,63
21. Yüzyıl Becerileri Ölçeği	636	117	203	171,21	16,03

Tablo 2 incelendiğinde Öz disiplin boyutu puan ortalamasının 18.49 ± 3.93 , yenilik arama boyutu puan ortalamasının 31.19 ± 6.55 , cesaret boyutu puan ortalamasının 14.30 ± 3.40 , merak boyutu puan ortalamasının 12.35 ± 2.69 , şüphe etme boyutu puan ortalamasının 8.18 ± 1.87 ve esneklik boyutu puan ortalamasının 12.31 ± 2.68 olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca okul öncesi öğretmen adaylarının yaratıcı düşünme eğilimleri ölçeği puan ortalamasının 96.82 ± 18.88 , bilgi ve teknoloji okuryazarlığı becerileri boyutu puan ortalamasının 64.12 ± 7.09 , eleştirel düşünme ve problem çözme becerileri boyutu puan ortalamasının 24.73 ± 4.97 , girişimcilik ve inovasyon becerileri boyutu puan ortalamasının 38.60 ± 6.70 , sosyal sorumluluk ve liderlik becerileri boyutu puan ortalamasının 15.70 ± 2.51 , kariyer bilinci boyutu puan ortalamasının 28.07 ± 2.63 ve 21. yüzyıl becerileri ölçeği puan ortalamasının 171.21 ± 16.03 olduğu görülmektedir.

21. yüzyıl becerileri ölçeği puanları ile ve yaratıcı düşünme eğilimleri ölçeği puanları arasında ilişki olup olmadığını anlamak amacıyla Pearson korelasyon analizi uygulanmıştır (Tablo 3).

Tablo 3. “21. Yüzyıl Becerileri Ölçeği” puanları ile “Yaratıcı Düşünme Eğilimleri Ölçeği” puanları arasındaki ilişkiyle ilgili korelasyon değerleri

		Bilgi ve Teknoloji Okuryazarlığı Becerileri Boyutu	Eleştirel Düşünme ve Problem Çözme Becerileri Boyutu	Girişimcilik ve İnovasyon Becerileri Boyutu	Sosyal Sorumluluk ve Liderlik Becerileri Boyutu	Kariyer Bilinci Boyutu	21. Yüzyıl Becerileri Ölçeği
Öz Disiplin Boyutu	r	,312**	,375**	,293**	,183**	,242**	,445**
	p	,000	,000	,000	,000	,000	,000
Yenilik Arama Boyutu	r	,315**	,406**	,260**	,250**	,264**	,456**
	p	,000	,000	,000	,000	,000	,000
Cesaret Boyutu	r	,274**	,321**	,279**	,292**	,253**	,424**
	p	,000	,000	,000	,000	,000	,000
Merak Boyutu	r	,207**	,354**	,092*	,137**	,223**	,298**
	p	,000	,000	,021	,001	,000	,000
Şüphe Etme Boyutu	r	,179**	,367**	,034	,101*	,152**	,248**
	p	,000	,000	,387	,011	,000	,000
Esneklik Boyutu	r	,174**	,382**	,048	,132**	,177**	,265**
	p	,000	,000	,232	,001	,000	,000
Yaratıcılık Ölçeği	r	,295**	,418**	,225**	,225**	,259**	,431**
	p	,000	,000	,000	,000	,000	,000

(*) p<0.05 (**) p<0.001

Tablo 3 incelendiğinde, araştırmaya katılan okul öncesi öğretmen adaylarının öz disiplin boyutu, yenilik arama boyutu, cesaret boyutu, merak boyutu, şüphe etme boyutu, esneklik boyutu ve yaratıcılık ölçeği puanları ile bilgi ve teknoloji okuryazarlığı becerileri boyutu, eleştirel düşünme ve problem çözme becerileri boyutu, girişimcilik ve inovasyon becerileri boyutu, sosyal sorumluluk ve liderlik becerileri boyutu, kariyer bilinci boyutu ve 21. yüzyıl becerileri ölçeği puanı arasındaki korelasyon değerlerinin tümü doğru yönde anlamlı olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4. Öğretmen adaylarının yaratıcı düşünme eğilimlerinin, 21. yüzyıl becerilerini yordamasına ilişkin Lineer Regresyon Analizi sonuçları

Değişken	B	Standart Hata	Beta	t	p
Sabit	136,158	2,780		48,971	,000
Öz disiplin	1,064	,232	,261	4,578	,000
Cesaret	1,512	,200	,618	7,551	,000
Merak	1,084	,234	,230	4,637	,000
Şüphe Etme	-1,076	,447	-,180	-2,409	,016
Esneklik	-1,759	,544	-,205	-3,235	,001
Yaratıcılık Toplam	-1,592	,408	-,266	-3,899	,000
R=,566	R ² =,320				
F _(6, 629) =49,340	p=,000				

Modelde oto korelasyon olup olmadığını anlamak için Durbin-Watson (D-W) testine bakılmıştır. D-W değeri 1,807 olarak tespit edilmiş olduğu sonucundan hareketle modelde oto korelasyon olmadığı söylenebilir.

Tablo 4 incelendiğinde öz disiplin, cesaret, merak, şüphe etme, esneklik, yaratıcılık toplam puan değişkenleri okul öncesi öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerileri ile anlamlı bir ilişkisi olduğu sonucunu vermektedir (R=.566, R²=,320, p<0.05). Öz disiplin, cesaret, merak, şüphe etme, esneklik, yaratıcılık toplam puan değişkenlerine ait veriler okul öncesi öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerilerinin toplam varyansının % 32'sini açıklamaktadır. Standardize edilmiş regresyon katsayısına (β) yordayıcı değişkenine göre, 21. yüzyıl becerileri üzerinde öz disiplin, cesaret, merak, şüphe etme, esneklik, yaratıcılık toplam puan değişkenleri etkili bulunmuştur. Regresyon katsayılarının anlamlılığına ilişkin t testi sonuçları incelendiğinde öz disiplin, cesaret, merak, şüphe etme, esneklik, yaratıcılık toplam puan değişkenlerinin 21. yüzyıl becerileri üzerinde anlamlı bir yordayıcı olduğu görülmektedir.

Tablo 5. Okul öncesi öğretmen adaylarının tanıtıcı bilgilerine göre “21. Yüzyıl Becerileri Ölçeği” ve “Yaratıcı Düşünme Eğilimleri Ölçeğinden” elde ettikleri puanlar arasındaki anlamlı farklılaşmanın belirlenmesine yönelik Kruskal-Wallis ve Mann Whitney U testleri

		21. Yüzyıl Becerileri Ölçeği		Yaratıcı Düşünme Eğilimleri Ölçeği	
		Sıra ortalaması	Sıralar toplamı	Sıra ortalaması	Sıralar toplamı
Cinsiyet	Kadın	309,68	167225,00	320,09	172850,00
	Erkek	368,14	35341,00	309,54	29716,00
	TEST		$z=-2,873$ $p=,004$		$z=-,519$ $p=,604$
Üniversiteye başlamadan önce yaşadığı yerleşim birimi	Büyük şehir	329,66		332,17	
	Şehir	306,06		288,43	
	İlçe	294,33		309,86	
	Köy	353,38		345,52	
	TEST		Ki-kare=9,135 $p=,028$		Ki-kare=7,852 $p=,049$
	Fark		4>3		1-4>2
Çocukluğunda okul öncesi eğitim alma	Evet	347,35	63565,50	349,89	64029,50
	Hayır	306,84	139000,50	305,82	138536,50
	TEST		$z=-2,518$ $p=,012$		$z=-2,739$ $p=,006$

Tablo 5. (devamı)

		21. Yüzyıl Becerileri Ölçeği		Yaratıcı düşünme eğilimleri Ölçeği	
		Sıra ortalaması	Sıralar toplamı	Sıra ortalaması	Sıralar toplamı
Mezun olunan lise	Anadolu lisesi	316,14		317,46	
	Düz lise	227,89		227,98	
	Meslek	348,24		360,33	
	Çok programlı	300,65		286,35	
	Anadolu İmam	369,48		345,80	
	Diğer	418,67		393,23	
	TEST	Ki-kare=26,923 p=,000		Ki-kare=24,577 p=,000	
Fark		1-3-5-6>2		3-5-6>2	
Anne eğitimi	Okuryazar değil	309,46		288,59	
	Okuryazar	329,08		308,38	
	İlkokul	325,00		336,89	
	Ortaokul	290,90		299,16	
	Lise	323,13		313,26	
	Üniversite/Yüksek	486,00		337,75	
	TEST	Ki-kare=7,961 p=,158		Ki-kare=7,814 p=,167	
Fark		-		-	
Baba eğitimi	Okuryazar değil	325,76		303,91	
	Okuryazar	313,47		287,45	
	İlkokul	313,66		320,04	
	Ortaokul	335,02		310,01	
	Lise	340,80		361,71	
	Üniversite/Yüksek	267,78		275,36	
	TEST	Ki-kare=7,961 p=,158		Ki-kare=11,331 p=,045	
Fark		-		5>2-3	
Ailenin aylık geliri	2000 TL'den az	305,39		291,51	
	2000-3000 TL	315,01		326,15	
	3000-5000 TL	367,45		353,41	
	5000-7500 TL	195,30		240,14	
	7500'den fazla	461,66		436,78	
	TEST	Ki-kare=38,752 p=,000		Ki-kare=23,420 p=,000	
	Fark		1-2-3-5>4		3>1-4

Tablo 5. (devamı)

		21. Yüzyıl Becerileri Ölçeği		Yaratıcı Düşünme Eğilimleri Ölçeği	
		Sıra ortalaması	Sıralar toplamı	Sıra ortalaması	Sıralar toplamı
Boş zamanlarında kitap okuma sıklığı	Her zaman	392,16		373,49	
	Genellikle	310,88		309,81	
	Ara sıra	252,38		272,48	
	Hiç	149,13		278,25	
	TEST	Ki-kare=53,769 p=,000		Ki-kare=27,139 p=,000	
	Fark	1>2-3-4		1>3	
Boş zamanlarında gazete okuma sıklığı	Her zaman	565,36		506,14	
	Genellikle	276,14		328,60	
	Ara sıra	347,55		305,16	
	Hiç	288,02		326,51	
	TEST	Ki-kare=30,355 p=,000		Ki-kare=9,571 p=,023	
	Fark	1>2-3-4		4>3	
Boş zamanlarında bulmaca çözmeye sıklığı	Her zaman	357,33		340,04	
	Genellikle	353,47		350,13	
	Ara sıra	333,40		314,74	
	Hiç	277,63		312,45	
	TEST	Ki-kare=15,406 p=,002		Ki-kare=2,666 p=,446	
	Fark	2-3>4		-	
Boş zamanlarında kültürel etkinliklere katılma sıklığı	Her zaman	475,76		383,63	
	Genellikle	340,49		313,99	
	Ara sıra	327,62		320,17	
	Hiç	228,51		302,03	
	TEST	Ki-kare=54,756 p=,000		Ki-kare=4,988 p=,173	
	Fark	1>2-3-4		-	
Boş zamanlarında spor yapma sıklığı	Her zaman	405,68		342,16	
	Genellikle	306,31		323,51	
	Ara sıra	307,93		302,31	
	Hiç	301,23		350,33	
	TEST	Ki-kare=19,822 p=,000		Ki-kare=6,393 p=,094	
	Fark	1>2-3-4		-	

Tablo 5. (devamı)

		21. Yüzyıl Becerileri Ölçeği		Yaratıcı Düşünme Eğilimleri Ölçeği	
		Sıra ortalaması	Sıralar toplamı	Sıra ortalaması	Sıralar toplamı
Boş zamanlarında müzik dinleme sıklığı	Her zaman	335,84		348,29	
	Genellikle	293,59		281,29	
	Ara sıra	308,18		262,68	
	Hiç	209,00		356,75	
	TEST	Ki-kare=8,757 p=,033		Ki-kare=23,574 p=,000	
	Fark	1>2-4		4>1-2-3	
Boş zamanlarında seyahat etme sıklığı	Her zaman	358,57		276,47	
	Genellikle	371,62		360,37	
	Ara sıra	300,59		307,33	
	Hiç	292,10		318,51	
	TEST	Ki-kare=18,697 p=,000		Ki-kare=10,613 p=,014	
	Fark	2>3-4		2>1-3 4>1	
Üniversitedeki not ortalaması	4.00	319,38		380,25	
	4.00-3.50	378,39		383,85	
	3.50-3.00	299,58		304,03	
	3.00-2.50	292,57		285,17	
	2.50 ve altı	392,06		295,85	
	TEST	Ki-kare=24,702 p=,000		Ki-kare=28,156 p=,000	
	Fark	2>3-4		1-2>3-4	

Tablo 5 göre, okul öncesi öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre, 21. yüzyıl becerileri ölçeği puanları açısından aralarında erkeklerin lehine fark olduğunu göstermektedir. Araştırmadan elde edilen bir başka araştırma sonucuna göre okul öncesi öğretmen adaylarının üniversiteye başlamadan önce yaşadığı yerleşim birimine köyde yaşayan okul öncesi öğretmen adaylarının ilçede yaşayan okul öncesi öğretmen adaylarına göre 21. yüzyıl becerileri ölçeği puanları daha yüksek olduğu, bununla birlikte büyükşehirde ve köyde yaşayan öğrencilerin şehirde yaşayan öğrencilere göre yaratıcı düşünme eğilimleri ölçeği puanlarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Diğer bir araştırma sonucuna göre okul öncesi öğretmen adaylarının çocukluk döneminde okul öncesi eğitim alma durumuna göre, 21. yüzyıl becerileri ölçeği ve yaratıcı düşünme eğilimleri ölçeği puanları açısından aralarında çocukluk döneminde okul öncesi eğitim alanların lehine fark olduğunu göstermektedir.

Ayrıca okul öncesi öğretmen adaylarının mezun oldukları lise türüne göre, Anadolu lisesinden, meslek lisesinden, Anadolu imam hatip lisesinden ve diğer lise türlerinden mezun olan öğrencilerin düz liseden mezun olan öğrencilere göre 21. yüzyıl becerileri ölçeği puanlarının daha yüksek, meslek lisesinden, Anadolu imam hatip lisesinden ve diğer lise türlerinden mezun olan öğrencilerin düz liseden mezun olan öğrencilere göre yaratıcı düşünme eğilimleri ölçeği puanlarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Araştırmadan elde edilen bir diğer araştırma sonucuna göre okul öncesi öğretmen adaylarının annelerinin eğitim durumlarına göre, 21. yüzyıl becerileri ölçeği ve yaratıcı düşünme eğilimleri ölçeğinden aldıkları puanlar açısından aralarında fark olmadığını göstermektedir. Ayrıca babasının eğitim düzeyi üniversite/yüksek okul olan okul öncesi öğretmen adaylarının babası okuryazar olan ve ilköğretim mezunu olan öğrencilere göre yaratıcı düşünme eğilimleri ölçeği puanları daha yüksek bulunmuştur. Araştırmadan elde edilen bir diğer sonuca göre okul öncesi öğretmen adaylarının ailelerinin aylık gelirine göre, ailesinin aylık geliri 2000 TL'den az, 2000-3000 TL, 3000-5000 TL ve 7500'den fazla olan okul öncesi öğretmen adaylarının, ailesinin aylık geliri 5000-7500 TL olan öğretmen adaylarına göre 21. yüzyıl becerileri ölçeği puanları daha yüksek, ailesinin aylık geliri 3000-5000 TL olan okul öncesi öğretmen adaylarının ailesinin aylık geliri 2000 TL'den az ve 5000-7500 TL olan öğrencilere göre yaratıcı düşünme eğilimleri ölçeği puanlarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Araştırmadan elde edilen bir başka sonucuna göre okul öncesi öğretmen adaylarının boş zamanlarında kitap okuma sıklığına göre, boş zamanlarında kitap okuma sıklığı her zaman olan okul öncesi öğretmen adaylarının, boş zamanlarında kitap okuma sıklığı genellikle, ara sıra ve hiç olan öğrencilere göre 21. yüzyıl becerileri ölçeği puanlarının daha yüksek, boş zamanlarında kitap okuma sıklığı her zaman olan okul öncesi öğretmen adaylarının boş zamanlarında kitap okuma sıklığı ara sıra olan okul öncesi öğretmen adaylarının göre yaratıcı düşünme eğilimleri ölçeğinden aldıkları puanların daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Ayrıca okul öncesi öğretmen adaylarının boş zamanlarında gazete okuma sıklığına göre, boş zamanlarında gazete okuma sıklığı her zaman olan okul öncesi öğretmen adaylarının, boş zamanlarında gazete okuma sıklığı genellikle, ara sıra ve hiç olan okul öncesi öğretmen adaylarına göre 21. yüzyıl becerileri ölçeği puanlarının daha yüksek, boş zamanlarında gazete okuma sıklığı hiç olan okul öncesi öğretmen adaylarının, boş zamanlarında gazete okuma sıklığı ara sıra olan okul öncesi öğretmen adaylarına göre yaratıcı düşünme eğilimleri ölçeği puanlarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Bununla birlikte okul öncesi öğretmen adaylarının boş zamanlarında bulmaca çözme sıklığına göre, boş zamanlarında bulmaca çözme sıklığı genellikle ve ara sıra olan okul öncesi öğretmen adaylarının boş zamanlarında bulmaca çözme sıklığı hiç olan okul öncesi öğretmen adaylarına göre 21. yüzyıl becerileri ölçeği puanlarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Ayrıca okul öncesi öğretmen adaylarının boş zamanlarında kültürel etkinliklere katılma sıklığına göre, boş zamanlarında kültürel etkinliklere katılma sıklığı her zaman olan okul öncesi öğretmen adaylarının, boş zamanlarında kültürel etkinliklere katılma

sıklığı genellikle, ara sıra ve hiç olan öğretmen adaylarına göre 21. yüzyıl becerileri ölçeği puanlarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmadan elde edilen sonuca göre boş zamanlarında spor yapma sıklığına göre, boş zamanlarında spor yapma sıklığı her zaman olan öğretmen adaylarının boş zamanlarında spor yapma sıklığı genellikle, ara sıra ve hiç olan öğretmen adaylarına göre 21. yüzyıl becerileri ölçeği puanlarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Başka bir araştırma sonucuna göre okul öncesi öğretmen adaylarının boş zamanlarında müzik dinleme sıklığına göre, boş zamanlarında müzik dinleme sıklığı her zaman olan öğretmen adaylarının boş zamanlarında müzik dinleme sıklığı genellikle ve hiç olan öğrencilere göre 21. yüzyıl becerileri ölçeği puanlarının daha yüksek, boş zamanlarında müzik dinleme sıklığı hiç olan öğretmen adaylarının boş zamanlarında müzik dinleme sıklığı her zaman, genellikle ve ara sıra olan öğretmen adaylarına göre yaratıcı düşünme eğilimleri ölçeği puanlarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca okul öncesi öğretmen adaylarının boş zamanlarında seyahat etme sıklığına göre, boş zamanlarında seyahat etme sıklığı genellikle olan okul öncesi öğretmen adaylarının boş zamanlarında seyahat etme sıklığı ara sıra ve hiç olan öğretmen adaylarına göre 21. yüzyıl becerileri ölçeği puanlarının daha yüksek, boş zamanlarında seyahat etme sıklığı hiç olan öğretmen adaylarının boş zamanlarında seyahat etme sıklığı her zaman olan öğretmen adaylarına göre yaratıcı düşünme eğilimleri ölçeği puanlarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmadan elde edilen bir diğer sonuca göre okul öncesi öğretmen adaylarının üniversitedeki not ortalamasına göre, 4.00-3.50 olan öğretmen adaylarının üniversitedeki not ortalaması 3.50-3.00 ve 3.00-2.50 olan öğretmen adaylarına göre 21. yüzyıl becerileri ölçeği puanlarının daha yüksek, üniversitedeki not ortalaması 4.00 ve 4.00-3.50 olan öğretmen adaylarının üniversitedeki not ortalaması 3.50-3.00 ve 3.00-2.50 olan öğretmen adaylarına göre yaratıcı düşünme eğilimleri ölçeği puanlarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu araştırmada okul öncesi öğretmen adaylarının yirmi birinci yüzyıl becerilerinin bir yordayıcısı olarak yaratıcı düşünme eğilimlerinin incelenmiştir. Yapılan incelemeler sonrasında şu sonuçlara ulaşılmıştır. Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmen adaylarının büyük çoğunluğunu kadın öğretmen adaylarının oluşturduğu, çocukluk dönemlerinde okul öncesi eğitim almadıkları, Anadolu lisesi mezunu oldukları ve çoğunun üniversiteye başlamadan önce büyükşehirlerde yaşadığı belirlenmiştir. Ayrıca araştırmaya katılan okul öncesi öğretmen adaylarının çoğunun anne ve babasının ilkokul mezunu olduğu, çoğunun ailelerinin aylık gelirlerinin asgari ücretinde altında olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öte yandan araştırmaya katılan okul öncesi öğretmen adaylarının önemli bir bölümünün, boş zamanlarında genellikle kitap okuduklarını, ara sıra gazete okuduklarını, bulmaca çözdüklerini, kültürel etkinliklere

katıldıkları, spor yaptıkları ve seyahat ettikleri belirlenmiştir. Ayrıca araştırmaya katılan okul öncesi öğretmen adaylarının büyük çoğunluğunun her zaman müzik dinlemeyi daha çok tercih ettikleri görülmektedir. Katılımcıların çoğunun üniversitedeki not ortalamalarının da yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Okul öncesi öğretmenliği kadınlar tarafından daha çok tercih edilmesi ve bu nedenle “kadın mesleği” olarak görülmesi, meslek seçimi ile ilgili ön yargılar ve küçük çocuklarla çalışmayı seçme konusunda yaşanan olumsuzluklarla ilgili sonuçlar çeşitli araştırmalarla da (Johnston, McKeown ve McEwen, 1999; Saban, 2003; Smedley, 2007) ortaya konmuştur. Bu araştırmada da okul öncesi öğretmenliği mesleğini seçen öğretmen adaylarının büyük çoğunlukta olmasının temel nedeni kültürel ön yargılar, okul öncesi eğitimde veli profili olarak annelerin babalardan daha çok yer alması, bu nedenle annelerin iletişim kurma noktasında kendilerini kadın öğretmenlere daha yakın hissetmesi gibi algılar araştırmadan elde edilen bu sonucu açıklayacak ifadeler olabilir. Ayrıca bu sonuçtan yola çıkarak okul öncesi eğitim sürecinde ebeveyn profili olarak babalarda anneler kadar etkin bir şekilde okul aile işbirliği çalışmalarının içerisinde yer alırlarsa gelecekte okul öncesi öğretmenliğini tercih edecek öğretmen adaylarının cinsiyet dağılım profillerinde mevcut durumdan farklı bir duruma geçişin önünü açabilirler. Araştırmadan elde edilen bir başka sonuca göre okul öncesi öğretmen adaylarının önemli bir bölümünün büyük şehirlerde yaşadığı belirlenmiştir. Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de kentleşme oranlarının giderek artması ve okul öncesi öğretmen adaylarının da önemli bir bölümünün kentlerde yaşıyor olması öngörülebilir bir sonuçtur. Araştırmadan elde edilen diğer bir sonuca göre okul öncesi öğretmen adaylarının çocukluk dönemlerinde büyük bir çoğunluğunun okul öncesi eğitim almadığıdır.

Araştırmadan elde edilen bu sonuç okul öncesi eğitimin ülke genelinde yaygınlaştırılması gerektiğini, daha ulaşılabilir olması gerektiğini ve belki de zorunlu eğitim sürecinin içerisine dâhil edilmesi gerektiğinin önemli bir göstergesi olarak değerlendirilebilir. Okul öncesi eğitimin öncesi eğitimin Türkiye’de çok çeşitli programlar yürüten liseler olmakta birlikte bunların büyük çoğunluğunu Anadolu liseleri oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmen adaylarının da büyük çoğunluğunun Anadolu liselerinden mezun olmaları aslında beklenen bir durumdur. Bunun temel nedeni bu liselerin ülke genelindeki yaygınlığı ve uyguladıkları programların içeriğinden kaynaklanıyor olabilir. Araştırmadan elde edilen bir başka sonuca göre okul öncesi öğretmen adaylarının anne ve babalarının eğitim seviyelerinin çoğunlukla ilköğretim düzeyinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Konuyla ilgili literatür incelendiğinde aile eğitimlerinin veya anne baba eğitimlerinin konu edildiği verilen eğitim sürecinin sonunda farklı açılardan olumlu sonuçların ortaya konulduğu literatürde çeşitli çalışmaların da olduğu görülmektedir (McBride, 1990; Nicholson & arkadaşları, 2002; Bushfield, 2004; Gunderson’un, 2004). Araştırmadan elde edilen bu sonuç doğrultusunda özellikle okul öncesi öğretmen adaylarının akademik başarılarını arttırabilmek için anne ve babaların güncel konularla ilgili aile eğitimi destek programlarına veya bu kapsamda yapılacak olan yaşam boyu öğrenme faaliyetlerine katılımı konusunda desteklenmeye ihtiyaç duydukları önem arz eden bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca literatürde bu araştırmadan elde edilen sonuçlarla benzer araştırma sonuçlarına da ulaşılmıştır.

Araştırmadan elde edilen bir diğer sonuca göre okul öncesi öğretmen adaylarının ailelerinin çoğunun ekonomik durumunun asgari ücretinde altında olduğu görülmektedir. Ailelerin eğitim ve ekonomik düzeyleri yaşadıkları bölgeyi, söz konusu bölgenin çevre, okul ve öğretmen özellikleri de öğrencilerin akademik başarısını etkileyebilmektedir (McEwan, 2003; Akar, 2010).

Bununla birlikte araştırmadan elde edilen başka bir sonuca göre okul öncesi öğretmen adaylarının boş zamanlarında ara sıra gazete okudukları, bulmaca çözdükleri, kültürel etkinliklere katıldıkları, spor yaptıkları ve çoğunlukla boş zamanlarına müzik dinlemeyi tercih ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlardan hareketle okul öncesi öğretmenlerinin kendilerini entelektüel, kültürel ve devinimsel olarak geliştirecek etkinliklere ara sıra zaman ayırmayı tercih ettikleri, boş zamanlarında müzik dinlemek gibi sanatsal etkinliklere yaşantılarında sürekli olarak yer verdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca araştırmaya katılan okul öncesi öğretmen adaylarının üniversitedeki not ortalamalarının yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Okul öncesi öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerileri ile yaratıcı düşünme eğilimleri arasında ilişki olduğu belirlenmiştir. İlgili literatür incelendiğinde bu araştırma sonucunu çeşitli açılardan destekleyecek benzer araştırma sonuçlarına da ulaşılmıştır. Keleşoğlu (2017), yaratıcılıkla birlikte yeni fikirler, düşünceler ve ürünler çıkarmanın mümkün olabileceğine işaret etmektedir. Ayrıca araştırmadan elde edilen bir diğer sonuca göre okul öncesi öğretmen adaylarının yaratıcı düşünme eğilimlerinin, 21. yüzyıl becerilerini yordama gücünü anlamak amacıyla uygulanan Lineer regresyon analizine göre okul öncesi öğretmen adaylarının yaratıcı düşünme eğilimleri ölçeğinin alt boyutları olan; öz disiplin, cesaret, merak, şüphe etme, esneklik, yaratıcılık toplam puan değişkenleri ile 21. yüzyıl becerileri arasında anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmadan elde edilen bir diğer sonuca göre okul öncesi öğretmen adaylarının cinsiyetleri göre, 21. yüzyıl becerileri ölçeği puanları açısından aralarında erkeklerin lehine fark olduğunu göstermektedir. Araştırmadan elde edilen bu sonucu literatürde destekleyen benzer çalışma sonucuna da rastlanmıştır. Gözübüyük'ün (2019) çalışmasında 21. yüzyıl becerileriyle ve yaratıcılık düzeyleriyle ilgili maddelere verdikleri cevaplarda erkek öğrencilerin lehine anlamlı farklılıklar olduğunu tespit etmiştir. Ayrıca konuyla ilgili literatür incelendiğinde bu araştırma sonuçlarından farklı sonuçlara da ulaşılan çalışmalarında olduğu görülmektedir. Kadın öğrencilerin 21. yüzyıl becerilerinin tüm boyutlarıyla veya alt boyutlarıyla erkek öğrencilerden daha yüksek olduğunu tespit eden araştırma sonuçlarına rastlanmıştır (Karagöz & Dilekli, 2018; Bozkurt & Çakır, 2016). Bu durum okul öncesi erkek öğretmen adaylarının 21. Yüzyıl becerilerine yönelik hazırbulunuşluk düzeylerinin ve motivasyonlarının daha yüksek olmasından kaynaklanıyor olabilir. Araştırmadan elde edilen başka bir sonuca göre köyde yaşayan okul öncesi öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerilerinin ilçede yaşayan okul öncesi öğretmen adaylarından daha yüksek olduğu bununla birlikte büyükşehirde ve köyde yaşayan öğrencilerin şehirde yaşayan öğrencilere göre yaratıcı düşünme eğilimleri ölçeği puanlarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu durum okul öncesi öğretmen adaylarının

yaşadıkları yerleşim birimlerine göre 21. yüzyıl becerilerinin ve yaratıcı düşünme eğilimlerinin içinde buldukları coğrafi yaşam koşullarına göre şekillenebildiği ve değişkenlik gösterebildiği şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca araştırmadan elde edilen bir diğer sonuca göre çocukluğunda okul öncesi eğitimi alan öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerilerinin ve yaratıcı düşünme eğilimlerinin okul öncesi eğitim almayan öğretmen adaylarına göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum okul öncesi eğitimin bireylere 21. yüzyıl becerilerini kavratma ve yaratıcı düşünme eğilimlerini arttırmada tercih edilmesi gereken önemli bir argüman olduğu sonucunu ortaya çıkarmıştır. Bununla birlikte araştırmadan elde edilen diğer bir sonuca göre Anadolu lisesinden, meslek lisesinden, Anadolu imam hatip lisesinden ve diğer lise türlerinden mezun olan öğrencilerin düz liseden mezun olan öğrencilere göre 21. yüzyıl becerilerinin ve yaratıcı düşünme eğilimlerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum okul öncesi öğretmen adaylarının mezun oldukları lise türünün uyguladıkları programın amaçlarının, içeriğinin, oluşturdukları eğitim durumları ve kullandıkları değerlendirme yaklaşımlarının 21. yüzyıl becerileri ile yaratıcı düşünme eğilimlerini öğrencilere kazandırmaya yönelik yaptıkları faaliyetlerin örtüşmesine dönük daha etkili bir yol izlemelerinden kaynaklanıyor olabilir. Araştırmadan elde edilen bir başka sonuca göre, okul öncesi öğretmen adaylarının annelerinin eğitim durumlarına göre, 21. yüzyıl becerileri ölçeği ve yaratıcı düşünme eğilimleri ölçeğinden aldıkları puanlar açısından aralarında fark olmadığını ancak babalarının eğitim durumu üniversite/yüksek okul olan okul öncesi öğretmen adaylarının babası okuryazar olan ve ilkokul mezunu olan öğrencilere göre yaratıcı düşünme eğilimlerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlardan hareketle toplumsal olarak babaların ailede rol model olarak yol gösterici ve karar verici algısı nedeniyle babaların eğitim seviyesi yükseldikçe çocuklarında yaratıcılık düzeylerinin arttığını söylemek mümkündür. Ayrıca araştırmadan elde edilen bir diğer sonuca göre okul öncesi öğretmen adaylarının ailelerinin aylık gelirine göre, 21. yüzyıl becerileri ölçeği ve yaratıcı düşünme eğilimleri ölçeği puanları açısından aralarında fark olduğu, aylık gelirleri daha düşük olan okul öncesi öğretmen adaylarının aylık gelirleri kendilerinden yüksek olan okul öncesi öğretmen adaylarına göre 21. yüzyıl becerilerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte ailesinin aylık geliri ortalama düzeylerde olan okul öncesi öğretmen adaylarının aylık geliri çok düşük ve yüksek olan okul öncesi öğretmen adaylarına göre yaratıcı düşünme eğilimlerinin daha yüksek olduğunu sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum okul öncesi öğretmen adaylarının gelir düzeylerindeki düşüklüğün, bilgi ve teknoloji okur yazarlıklarını, eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerini, girişimcilik ve inovasyon becerilerini, sosyal sorumluluk ve liderlik becerilerini, kariyer bilinçlerini arttırmada ve geliştirmede olumlu bir etki yaptığı şeklinde yorumlanabilir. Bununla birlikte aylık geliri ortalama düzeylerde olan okul öncesi öğretmen adaylarının aylık geliri çok düşük ve yüksek olan okul öncesi öğretmen adaylarına göre öz disiplinlerinin, yenilik arayışlarının, cesaretlerinin, meraklarının, şüphelerinin ve esnekliklerinin daha yüksek olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Araştırmadan elde edilen diğer bir araştırma sonucuna göre boş zamanlarında her zaman kitap ve gazete okuyan, spor yapan ve müzik dinleyen, genellikle bulmaca çözen, kültürel etkinliklere katılan ve

seyahat eden okul öncesi öğretmen adaylarının, 21. yüzyıl becerilerinin bu tür etkinlikleri genellikle, ara sıra ve hiç yapmayan okul öncesi öğretmen adaylarına göre 21. yüzyıl becerilerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum okul öncesi öğretmen adaylarının boş zamanların da yaptığı kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetlerin onların aynı zamanda 21. yüzyıl becerilerini geliştirmelerine de olanak sunduğu şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca boş zamanlarında her zaman kitap okuma ve seyahat etme alışkanlığı olan okul öncesi öğretmen adaylarının boş zamanlarına kitap okuma ve seyahat etme alışkanlığı genellikle, ara sıra ve hiç olan okul öncesi öğretmen adaylarına göre yaratıcı düşünme eğilimlerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte boş zamanlarında gazete okuma ve müzik dinleme alışkanlığı hiç olan okul öncesi öğretmen adaylarının boş zamanlarında gazete okuma ve müzik dinleme alışkanlığı her zaman, genellikle ve ara sıra olan okul öncesi öğretmen adaylarına göre yaratıcı düşünme eğilimlerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlardan hareketle boş zamanlarında her zaman kitap okuyan ve seyahat eden okul öncesi öğretmen adaylarının farklı dünyaları keşfetme, arama, sorgulama ve anlama noktasında sürekli bir arayış ve merak içerisinde olmaları onların yaratıcı düşünme eğilimlerini olumlu yönde etkilemesinden kaynaklanıyor olabilir. Öte yandan boş zamanlarında hiç gazete okumayan ve müzik dinlemeyen okul öncesi öğretmen adaylarının yaratıcı düşünme eğilimlerinin daha yüksek olması onların boş zamanlarında daha yaratıcı faaliyet ve etkinliklerle uğraşiyor olmalarından kaynaklanıyor olabilir. Araştırmadan elde edilen diğer bir sonuca göre üniversitedeki not ortalaması yüksek olan okul öncesi öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerileri ile yaratıcı düşünme eğilimlerinin de yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu araştırma sonucunu destekleyen literatürde benzer araştırma sonuçlarına da ulaşılmıştır. Özdemir Özden, Karakuş Tayşi, Kılıç Şahin, Demir Kaya ve Bayram (2018)'de yaptıkları çalışmalarında aday öğretmenlerin 21. yüzyıl becerilerine yönelik yeterlik algılarını cinsiyetleri, bağlı oldukları program, sınıf düzeyleri, akademik başarıları ve aile gelir düzeyi gibi değişkenler açısından incelemiş ve akademik başarı değişkeni boyutunda akademik başarı yüksek olan adayların 21. yüzyıl becerilerinin de yüksek olduğu sonucuna ulaşımlardır. Araştırmadan elde edilen bu sonuçtan hareketle okul öncesi öğretmen adaylarının 21.yüzyıl becerileri ve yaratıcı düşünme eğilimleri arttıkça akademik başarılarının da buna yönelik olarak arttığı şeklinde yorumlanabilir. Araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda şu öneriler getirilebilir.

- Okul öncesi eğitimi alan öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerileri ve yaratıcı düşünme eğilimlerinin daha yüksek olduğu sonucundan hareketle gelecek kuşaklara örgün eğitimin ilk basamağında 21. yüzyıl becerileri ve yaratıcı düşünme eğilimleri kazandırmaya yönelik eğitim faaliyetlerine başlayabilmek için okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılması ve hatta zorunlu hale getirilmesi önerilebilir.
- Düz liseden mezun olan okul öncesi öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerilerinin ve yaratıcı düşünme eğilimlerinin diğer lise türlerinden mezun olan okul öncesi öğretmen adaylarından daha düşük olması nedeniyle düz lisede yürütülen programların, amaç, içerik, eğitim

uygulamaları ve değerlendirme boyutlarıyla öğrencilerin 21. yüzyıl becerilerini ve yaratıcı düşünme eğilimlerini geliştirebilecek şekilde yeniden gözden geçirilmesi faydalı olabilir.

- Okul öncesi öğretmen adaylarının anne ve babalarının eğitim seviyelerini yükseltebilmek için ülke genelinde aile eğitimleri veya yaşam boyu öğrenme faaliyetleri kapsamında çalışmalar yürütülebilir.
- Ekonomik durumları yüksek olan okul öncesi öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerilerinin ve yaratıcı düşünme eğilimlerinin düşük olması sonucundan hareketle ailelere çocuklarının istedikleri her şeye hızlıca ulaşmalarını sağlamak yerine çocuklarının kendi ihtiyaçlarını gidermeleri konusunda onlara zaman ve fırsat tanımaları çocuklarının 21.yüzyıl becerilerinin ve yaratıcı düşünme eğilimlerinin artırılması noktasında daha doğru bir yaklaşım olabilir.
- Boş zamanlarında kitap ve gazete okumanın, kültürel etkinliklere katılmanın, seyahat etmenin, sanatsal ve sportif faaliyetlerle uğraşmanın okul öncesi öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerileri ve yaratıcı düşünme eğilimleri üzerindeki olumlu etkileri düşünüldüğünde öğretmen adaylarının bu tür etkinliklere katılımlarını sağlamak için üniversiteler bünyesinde onlara kredi veya burslar verilebilir.
- Akademik başarısı yüksek olan okul öncesi öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerileri ile yaratıcı düşünme eğilimlerinin de yüksek olması nedeniyle öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerilerinin akademik başarıları üzerindeki etkilerini incelemeye dönük çalışmalar yapılabilir.

REFERENCES

- Ahonen, A. K. & Kinnunen, P. (2015). How do students value the importance of twenty- first century skills? *Scandinavian Journal of Educational Research*, 59 (4), 395- 412. Doi: 10.1080/00313831.2014.904423.
- Akar, H. (2010). Challenges for schools in communities with internal migration flows: evidence from Turkey. *International Journal of Educational Development*, 30, 263–276.
- American Library Association. (2000). *Information literacy competency standards for higher education*. Chicago: The association of college and research libraries a division of the american library association. <http://www.ala.org>.
- Binkley, M., Erstad, O., Herman, J., Raizen, S., Ripley, M., Miller-Ricci, M., & Rumble, M. (2012). Defining Twenty-First Century Skills. In P. Griffin, B. McGaw, & E. 56 Care (Eds.), *Assessment and Teaching of 21st Century Skills*. (17-66). Dordrecht: Springer. http://dx.doi.org/10.1007/978-94-007-2324-5_2
- Boe, C. S. (2013). *Have 21st century skills made their way to the university classroom? a study to examine the extent to which 21st century skills are being incorporated into the academic programs at a small, private. Churchrelated University*. Master Thesis Gardner-Webb University, North Carolina.
- Bozkurt, Ş. B. & Çakır, H. (2016). Ortaokul öğrencilerinin 21. yüzyıl öğrenme beceri düzeylerinin cinsiyet ve sınıf seviyesine göre incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 39 (39), 69-82.
- Bushfield, S. (2004). Fathers in Prison: Impact of Parenting Education. *The Journal of Correctional Education*, 55(2).
- Çevik, M. & Şentürk, C. (2019). Multidimensional 21th century skills scale: validity and reliability study. *Cypriot Journal of Educational Science*, 14(1), 11- 28.
- Chalkidaki, A. (2018). A systematic literature review of 21st century skills and competencies in primary education. *International Journal of Instruction*. 11(3). 1-16. <https://doi.org/10.12973/iji.2018.1131a>.
- Dede, C. (2010). Comparing frameworks for 21st century skills. *21st century skills: Rethinking how students learn*, 20, 51-76.
- Erdoğan, D. (2020). *Investigation of the relationship between Turkish pre-service teachers 21st century skills and lifelong learning tendencies*. Zonguldak Bülent Ecevit University/ Institute of Social Sciences / Department of Education Programs and Teaching. Zonguldak.
- Fadel, C., Bialik, M. & Trilling, B. (2015). *Four dimension education. The competence learner need to succeed*. Boston: The Center For Curriculum Redesign.
- Gözübüyük, D. (2019). *Yaratıcı, eleştirel ve yansıtıcı düşünmenin girişimcilik becerisi üzerine etkisi*. Yüksek lisans tezi, Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bartın.
- Griffin, P., Care, E., & McGaw, B. (2012). The Changing Role of Education and Schools. P. Griffin, E. Care & B. McGaw (Eds.). *Assessment and teaching of 21st century skills*. Springer Dordrecht Heidelberg London New York.
- Gunderson, T. (2004). *The use of stres management in combination with parent training: an intervention study with parents of preschool children*. Doctora Thesis, Utah State University.
- Johnston, J., McKeown, E., & McEwen, A. (1999). Choosing primary teaching as a career: The perspectives of males and females in training. *Journal of Education for Teaching*, 25(1), 55-64. doi: 10.1080/02607479919673.
- Karagöz, S. & Dilekli, Y. (2018). Genç öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerilerine sahip olma düzeylerinin incelenmesi. Aksaray üniversitesi eğitim fakültesi örneği. III. *Uluslararası Gençlik Araştırmaları Kongresi* (s.18- 25).
- Katz, I. R. (2005). Beyond technical competence: Literacy in information and communication technology. *Educational Technology Magazine*, 45(6), 44-47.
- Kaya, A. (2020). *Examining entrepreneurship skills of primary school teachers in the scope of 21st century skills*. Çanakkale Onsekiz Mart University / Graduate Education Institute / Department of Basic Education / Division of Classroom Education. Çanakkale.
- Keleşoğlu, S. (2017). *Designing, testing and evaluating a creative thinking and innovation curriculum in teacher education*. Unpublished doctoral dissertation, Gazi University, Institute of Educational Sciences.
- Laughlin, T. (2014). *21 st century pedagogy: Integrating 21st century skills into literacy content in a sixth grade english classroom*. Doctoral dissertation, University of Northern Colorado Institute of Educational Sciences, Colorado.
- Ledward, B. C., & Hirata, D. (2011). *An Overview of 21st Century Skills*. Honolulu: Kamehameha Schools Research & Evaluation.
- Lee, A. Y. (2010). Media education: Definitions, approaches and development around the globe. *New horizons in education*, 58(3), 1-13. <https://files.eric.ed.gov>.
- McEwan, P. J. (2003). Peer effects on student achievement: evidence from Chile. *Economics of Education Review*. 22. 131–141.

- Nicholson, B., Anderson, M., Fox, R., & Brenner, V. (2002). One Family at a Time: a Prevention Program for At-Risk Parents. *Journal of Counseling & Development*, 80(3).
- Osho, R. (2005). *Yaratıcılık içindeki güçleri serbest kılmak*. (Çev: S. Mıhladız), İstanbul: Ovvo Basım ve yayın, 113-139.
- Özdemir Özden, D., Karakuş Tayşi, E., Kılıç Şahin, H., Demir Kaya, S. & Bayram, F. Ö. (2018). Öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerilerine yönelik yeterlik algıları: Kütahya örneği. *Turkish Studies Educational Sciences*, 13(27), 1163-1184.
- Özgenel, M. & Çetin, M. (2017). Marmara yaratıcı düşünme eğilimleri ölçeğinin geliştirilmesi geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 46(46), 113-132.
- Pellegrino, J. W. & Hilton, M. L. (2012). *Education for life and work: Developing transferable knowledge and skills in the 21st century*. Washington, D.C.: The National Academies.
- Saban, A. (2003). A Turkish profile of prospective elementary school teachers and their views of teaching. *Teaching and Teacher Education*, 19, 829-846.
- Sartaş, B. (2019). *Analysis of secondary education Turkish Language and Literature Course with regards to the 21st century skills*. Akdeniz University / Institute of Educational Sciences /Department of Turkish and Social Sciences Education / Department of Turkish Language and Literature Education.
- Smedley, S. (2007). Learning to be a primary school teacher: reading one man's story. *Gender and Education*, 19(3), 369-385.
- The Partnership for 21st Century Learning. (2015). *Framework for 21st century learning*. https://easdinovativelearning.weebly.com/uploads/7/7/1/6/77162025/p21_framework_definitons_new_logo_2015.pdf. Date of Access. 2021.
- Trilling, B. & Fadel, C. (2009). 21.st. century skills learning for life in our times. Jossey-Bass A Wiley İmprint, San Francisco.243.
- Üstündağ, T. (2009). *Yaratıcılığa yolculuk*. Ankara: Pegem A Akademi, 1-94.
- Varki, E. (2020). *Investigation of prospective teachers 'tendencies about 21st century skills and creative thinking trends*. Master's thesis, Kahramanmaraş Sütçü İmam University/ Institute of Social Sciences / Education Programs and Teaching Department. Kahramanmaraş.
- Voogt, J. & Roblin, N. P. (2012). A comparative analysis of international frameworks for 21st century competences: Implications for national curriculum policies. *Journal of Curriculum Studies*, 44 (3), 299-321. doi: 10.1080/00220272.2012.668938.
- Washer, P. (2007). Revisiting Key Skills: A practical framework for higher education. *Quality in Higher Education*, 13, (1), 57-67.
- Wright, E. & Lee, M. (2014). Developing skills for youth in the 21st century: The role of elite International Baccalaureate Diploma Programme schools in China. *Springer Int Review Education* 60, 199–216, <https://doi.org/10.1007/s11159-014-9404-6>.
- Zhao, Y. (2009). *Catching up or leading the way: American Education in the Age of Globalization*. ASCD, Virginia.